

2025-09-09

Sammanträdesprotokoll   Utskottet för omsorg

Plats och tid

Sammanträdesrum Årholmen, kommunhuset, Henån

2025-09-09 klockan 10:00-12:15

Paragrafer

49-59

Beslutande

Följande personer var beslutande under sammanträdet.

Ledamöter

Britt-Marie Andrén Karlsson (S), ordförande

Maria Sörqvist (C)

Glenn Patriksson (S)

Linus Bäckberg (M)

Tjänstgörande ersättare

Elise Norberg Pilhem (V), ersätter Ulf Sjölander (KD)

Övriga deltagare

Tjänstepersoner

Lena Gardtman, sektorchef

Anette Johansson, verksamhetschef IFO

Helena Arvedahl, nämndsekreterare

Emelia Dahlberg, enhetschef § 49

Ida Slättberg, chefsstöd § 49

Lena Johansson Relfsson, verksamhetscontroller § 50

Lisa Abrahamsson, enhetschef arbetsliv och försörjning § 51

Sekreterare

Helena Arvedahl

Utses att justera

Britt-Marie Andrén Karlsson (S)

Linus Bäckberg (M)

Justeringens plats och tid

Digital justering, måndag 15 september

2025-09-09

Bevis om justering

Bevis om justering publiceras på kommunens digitala anslagstavla under perioden 2025-09-16 – 2025-10-08.

Protokollet förvaras i kommunhuset, Henån.

2025-09-09

Innehåll

§ 49 Rehab - verksamhetsuppföljning	4
§ 50 Delårsrapport per augusti 2025, sektor omsorg	5
§ 51 Arbetslöshetsstatistik	6
§ 52 Antagande av Bostad först	7
§ 53 Tillämpning av ny socialtjänstlag - beslut om insatser utan behovsprövning	11
§ 54 Remissvar gällande Hem för barn och unga - för en trygg, säker och meningsfull vård	12
§ 55 Redovisning av ej verkställda beslut	13
§ 56 Uppdrag till förvaltningen	14
§ 57 Lex Sarah - kvalitetsuppföljning	15
§ 58 Sektorchefens information	16
§ 59 Ordförandens information	17

2025-09-09

KS/2025:223

§ 49

Rehab - verksamhetsuppföljning

Utskottet för omsorgs beslut

Utskottet för omsorg lägger informationen till handlingarna

Sammanfattning av ärendet

Emelia Dahlberg och Ida Slättberg ger information om Rehabenheten, som är en del av kommunal primärvård i Orust kommun. Enheten består av fysioterapeuter, arbetsterapeuter och rehabassistenter och ansvarar för rehabiliteringsinsatser för de cirka 400 personer som är inskrivna i kommunal primärvård, både i ordinärt boende, korttidsboende, vård- och omsorgsboenden samt LSS-verksamhet.

Uppdraget omfattar samordnad vårdplanering, bedömning och behandling av förflyttning, muskelfunktion, rörlighet, andning och smärta samt förskrivning av hjälpmedel. Även dokumentation, delegering, utbildning av vårdpersonal och studenthandledning ingår.

Arbetet utgår från hälso- och sjukvårdslagens principer och sker i nära teamwork tillsammans med undersköterskor, sjuksköterskor och läkare för att skapa trygghet och kontinuitet i vården. Insatser prioriteras utifrån behov – från akuta åtgärder som påbörjas inom 8 arbetstimmar till långsiktiga insatser inom 6–12 månader – med målet att stärka patientens självständighet, delaktighet och livskvalitet.

2025-09-09

KS/2025:17

§ 50

Delårsrapport per augusti 2025, sektor omsorg

Utskottet för omsorgs beslut

Utskottet för omsorg lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Verksamhetscontroller informerar om sektor omsorgs delårsrapport för augusti 2025. Den preliminära prognosen är + 7 miljoner kronor för sektorn och fördelas enligt följande:

- Sektorsövergripande - 0,4 miljoner kronor
- Vård och omsorg + 0,4 miljoner kronor
- Äldreomsorg + 1,2 miljoner kronor
- Socialt stöd + 0,6 miljoner kronor
- Individ och familjeomsorg + 5,2 miljoner kronor

2025-09-09

KS/2025:501

§ 51

Arbetslöshetsstatistik**Utskottet för omsorgs beslut**

Utskottet för omsorg lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Utskottet fick information om arbetslöshetsutvecklingen och antal hushåll med försörjningsstöd. Arbetslösheten bland utlandsfödda har ökat med 11,5 procent jämfört med januari och ligger tre procentenheter högre än samma månad föregående år. Ungdomsarbetslösheten har ökat kontinuerligt de senaste två åren och uppgår nu till 7,3 procent, vilket är den högsta nivån sedan september 2015.

Antalet hushåll som uppbar försörjningsstöd uppgick i augusti 2025 till 120 stycken, vilket är en ökning jämfört med augusti 2024 då antalet var 108. Framåt ligger fokus på tydligare kartläggning och individuella planer inom arbetsmarknadsinsatser, genomgång av ärenden inom försörjningsstöd, implementering av en standardiserad bedömningsmetod samt förberedelser inför den kommande aktivitetskravreformen.

Aktivitetskravsreformen innebär att kommunerna ska erbjuda heltidsaktiviteter för personer som uppbar försörjningsstöd och att deltagande blir ett krav. Reformen omfattar även individuella handlingsplaner och syftar till att stärka möjligheterna till självförsörjning samt skapa en mer likvärdig tillämpning över landet. Reformen planeras att träda i kraft 1 juli 2026.

2025-09-09

KS/2025:1279

§ 52

Antagande av Bostad först

Utskottet för omsorgs beslut

Utskottet för omsorg föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:

1. Anta inriktningen Bostad först, baserad på principen att bostad är en grundläggande mänsklig rättighet.
2. Ge förvaltningen i uppdrag att, i enlighet med denna inriktning, utveckla och implementera arbetssättet enligt modellen 'Bostad först'.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige föreslås anta Bostad först som politisk inriktning och värdegrund i kommunens arbete med att motverka hemlöshet. Bostad först är en evidensbaserad modell som bygger på principen att bostad är en grundläggande mänsklig rättighet och att en stabil boendesituation är en förutsättning för att andra sociala insatser ska ge resultat.

Till skillnad från traditionella trappstegsmodeller erbjuder Bostad först omedelbar tillgång till permanent bostad utan krav på drogfrihet eller behandling, kombinerat med frivilligt och individanpassat stöd. Forskning visar att modellen leder till ökad boendestabilitet, förbättrad hälsa och minskat behov av akuta insatser.

Genom att anta Bostad först - modellen skapar kommunen förutsättningar för ett långsiktigt, samordnat och rättighetsbaserat arbete mot hemlöshet i samverkan med berörda nämnder, bostadsaktörer, regionen och civilsamhället. Förvaltningen föreslås få i uppdrag att implementera arbetssättet enligt modellen Bostad först.

Utredning

Bakgrund och nuläge

Hemlöshet är ett växande samhällsproblem i Sverige. Enligt Socialstyrelsens senaste kartläggning lever tusentals människor i hemlöshet eller i osäkra boendeförhållanden – även om de inte är helt utan tak över huvudet.

Orsakerna till hemlöshet är komplexa och kan inkludera ekonomisk utsatthet, psykisk ohälsa, beroendeproblematik, våldsutsatthet och bostadsbrist. Situationen i Orust kommun speglar den nationella utvecklingen. Lokala kartläggningar visar att ett betydande antal invånare lever i tillfälliga eller otrygga boendesituationer. I Orust kommun bedöms dock omfattningen av långvarig hemlöshet, i den bemärkelse som Bostad först-modellen avser, omfatta cirka två till tre

2025-09-09

personer per år. Det nuvarande arbetssättet – med fokus på kortsiktiga insatser och tillfälliga kontrakt – är otillräckligt för att skapa varaktig förändring. Många återvänder till hemlöshet efter avslutade insatser.

Principer för Bostad först och forskningsstöd

Bostad först är en evidensbaserad metod för att motverka hemlöshet som bygger på erkända principer. Socialstyrelsen har i sina vägledningar och rapporter lyft fram följande centrala principer:

- 1. Bostaden är en mänsklig rättighet och utgångspunkt**
Bostad ska erbjudas direkt och permanent, utan krav på nykterhet, behandling eller andra villkor för att kunna få eller behålla bostaden.
- 2. Permanent bostad utan villkor**
Bostaden är långsiktig och tidsbegränsade kontrakt undviks, vilket skapar stabilitet och trygghet för den boende.
- 3. Individanpassat och frivilligt stöd**
Stödet utformas efter individens behov och önskemål och erbjuds på frivillig basis, vilket stärker självbestämmandet.
- 4. Skademinskning som grund**
Insatserna syftar till att minska negativa konsekvenser av exempelvis missbruk och psykisk ohälsa och anpassas efter individens livssituation.
- 5. Snabb tillgång till bostad**
Bostad ska erbjudas utan onödiga väntetider för att snabbt bryta hemlöshet och osäkra boendeförhållanden.
- 6. Valfrihet och självbestämmande**
Den boende ska ges möjlighet att påverka insatsernas utformning och sina livsval i största möjliga mån.
- 7. Samordnade insatser**
Tjänster och stöd samordnas mellan socialtjänst, vård, boendeaktörer och andra relevanta aktörer för att säkerställa ett sammanhållet stöd.
- 8. Uppföljning och kvalitetssäkring**
Systematisk uppföljning och utvärdering säkerställer att insatserna är effektiva och utvecklas kontinuerligt.

Källor

- Socialstyrelsen (2019). *Hemlöshet i Sverige – en kunskapsöversikt*.

2025-09-09

- Socialstyrelsen (2020). *Bostad först – vägledning för kommuner och regioner*

Rätten till bostad som mänsklig rättighet

Rätten till bostad är fastslagen i flera internationella konventioner som Sverige har anslutit sig till, bland annat FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ESK-konventionen). Även regeringsformen slår fast att det allmänna ska trygga rätten till bostad.

Att sakna en bostad begränsar möjligheten att ta del av andra mänskliga rättigheter, som rätt till hälsa, utbildning, arbete och personlig säkerhet. Ett införande av Bostad först i Orust kommun är ett konkret steg för att förverkliga dessa rättigheter.

Evidens för modellen *Bostad först* - Forskningsstöd och erfarenheter

Forskning och beprövad erfarenhet visar att Bostad först:

- Ger högre och mer långsiktig boendestabilitet jämfört med trappstegsmodeller.
- Leder till förbättrad psykisk och fysisk hälsa, samt ökad livskvalitet.
- Bygger på individens självbestämmande, skademinimering och frivilligt stöd.
- Är kostnadseffektiv över tid enligt flera svenska och internationella utvärderingar.

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) konstaterar att modellen är mer effektiv än traditionella metoder för att minska hemlöshet och öka kvarboendegraden. Nationella utvärderingar visar liknande resultat: majoriteten av deltagarna uppnår långvarig boendestabilitet, samtidigt som både fysisk och psykisk hälsa förbättras. Svenska kommuner som Helsingborg, Uppsala och Göteborg har visat att modellen fungerar väl även i svensk kontext.

Enligt den senaste statistiken från Socialstyrelsen har cirka 100 kommuner i Sverige startat upp och arbetar med Bostad först-modellen eller en lokal variant av modellen under 2024. Internationell forskning visar att Bostad först leder till högre boendestabilitet och förbättrad hälsa jämfört med traditionella trappstegsmodeller, särskilt för personer med komplexa behov (Tsemberis, 2010; Padgett m.fl., 2016).

Övergripande förslag till implementering

Implementeringen av Bostad först ska ske stegvis i samverkan med relevanta aktörer inom kommunen, regionen och civilsamhället. Insatsen riktar sig till ett litet antal personer som lever i långvarig hemlöshet, ofta i kombination med psykisk ohälsa och/eller beroendeproblematik.

Fokus ligger på att säkra tillgång till bostäder för dessa individer, etablera stödteam, kompetensutveckla personal samt tydliggöra samverkan och ansvarsfördelning. Uppföljning och utvärdering ska utvecklas för att säkerställa resultat och kvalitet.

2025-09-09

Ekonomiska och organisatoriska konsekvenser

Implementeringen av Bostad först ska ske inom ordinarie verksamhet och befintliga ramar. På sikt förväntas modellen bidra till ökad kostnadseffektivitet genom minskat behov av akuta insatser. Eventuella omställningsbehov hanteras inom ramen för genomförandeplanen.

Bedömning

En trygg och varaktig bostad är en grundläggande förutsättning för hälsa, trygghet och delaktighet i samhällslivet. Utgångspunkten är att bostad ses som en mänsklig rättighet och att insatser för att motverka hemlöshet bör vila på denna värdegrund

Modellen Bostad först bygger på principen att bostaden är en startpunkt – inte en belöning efter uppfyllda villkor. Internationell och nationell forskning visar att modellen ger bättre och mer långsiktiga resultat än traditionella trappstegsmodeller, särskilt för personer med komplexa behov.

Genom att anta Bostad först som politisk inriktning skapar kommunen en tydlig grund för ett sammanhållet, långsiktigt och evidensbaserat arbete i nära samverkan mellan berörda förvaltningar, regionen, civilsamhället och bostadsbolag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-08-19

Beslutet skickas till

Sektor omsorg

2025-09-09

KS/2025:958

§ 53

Tillämpning av ny socialtjänstlag - beslut om insatser utan behovsprövning

Utskottet för omsorgs beslut

Utskottet för omsorg föreslår kommunstyrelsen besluta att:

Följande insatser undantas från krav på dokumentation av personliga förhållanden samt förs in i förteckningen över insatser undantagna från dokumentation:

- Medling
- Fixartjänst
- Måltider för ensamma äldre

Sammanfattning av ärendet

Enligt socialtjänstlagen finns möjlighet att erbjuda insatser utan individuell behovsprövning samt undanta vissa insatser från dokumentationskrav. Kommunstyrelsen fattade, i juni, beslut om vilka insatser som i samband att den nya lagen träder i kraft ska erbjudas utan individuell behovsprövning samt vilka insatser som ska undantas från dokumentationskrav,

Insats medling, fixartjänst och måltider för ensamma äldre föreslås nu läggs till bland de insatser som inte kräver dokumentation av enskildas personliga förhållanden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-08-21

Beslutet skickas till

Sektor omsorg

2025-09-09

KS/2025:1073

§ 54

Remissvar gällande Hem för barn och unga - för en trygg, säker och meningsfull vård

Utskottet för omsorgs beslut

Utskottet för omsorg föreslår kommunstyrelsen besluta att

Ställa sig bakom det framtagna remissvaret och att svaret sänds in till Socialdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Socialdepartementet Enheten för socialtjänst och funktionshinderspolitik har inbjudit Orust kommun att yttra sig över Remiss - Hem för barn och unga – För en trygg, säker och meningsfull vård (SOU 2025:84). Syftet med remissen är att inhämta synpunkter från berörda aktörer som underlag för det fortsatta arbetet.

Ett förslag till remissvar har tagits fram av Sektor omsorg och redovisas i bilaga 1. Vi ställer oss i huvudsak positiva till förslaget om nya placeringsformer som stärker individanpassningen och tryggheten i samhällsvården för barn och unga. Särskilt välkomnar vi införandet av tre kategorier av hem samt höjda krav på kvalitet och en trygg vårdmiljö. Samtidigt betonar vi vikten av att stärka barnkonsekvensanalyser, säkerställa specialiserad kompetens och ett barnrättsperspektiv i vården, samt att skapa en nationell struktur för uppföljning och kvalitetssäkring. Barnets rätt att komma till tals och tillgången till stöd efter avslutad vård behöver också tydliggöras och prioriteras.

Genom att anta remissvaret säkerställs att Orust kommuns synpunkter beaktas i den fortsatta beredningen av ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-08-21

Remissvar från Orust kommun daterat 2025-07-28

Betänkande om Utredningen om HVB för barn och unga

Beslutet skickas till

Socialdepartementet

Sektor omsorg

2025-09-09

KS/2025:801

§ 55

Redovisning av ej verkställda beslut**Utskottet för omsorgs beslut**

Utskottet för omsorg föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att: Godkänna redovisning för kvartal 2 2025 av ej verkställda beslut till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Sammanfattning av ärendet

Orust kommun är enligt socialtjänstlagen skyldig att rapportera till IVO om en beviljad insats om vård eller omsorg till en individ inte har verkställts inom tre månader. Beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts ska också rapporteras. I rapporten, som sker kvartalsvis, ska det anges vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt beslutsdatum.

Rapportering kvartal 2 2025, SoL och LSS

Verksamhetsområde	Antal beslut ej verkställda inom 3 mån.	Beslut verkställt efter 3 mån	Totalt rapporterade/ verksamhet
Socialpsykiatri (SoL)	0	0	0
Äldreomsorg (SoL)	11	0	0
Individ- och familjeomsorg (SoL)	0	0	0
Socialt stöd (LSS)	0	0	0

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-09-02
Redovisning av ej verkställda beslut kvartal 2

Beslutet skickas till

Sektor omsorg

2025-09-09

§ 56

Uppdrag till förvaltningen

Utskottet för omsorgs beslut

Utskottet för omsorg beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att analysera och redovisa vilka beslut som behöver fattas för att möjliggöra uthyrning av lägenheter på Strandvägen 4 utan krav på biståndsbedömning.

2025-09-09

KS/2025:1359

§ 57

Lex Sarah - kvalitetsuppföljning**Utskottet för omsorgs beslut**

Utskottet för omsorg beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Syftet med Lex Sarah är att förebygga missförhållanden och bidra till en säker och kvalitativ vård och omsorg. Reglerna gäller inom hela socialtjänsten, verksamheter enligt LSS och SoL, såsom äldreomsorg, funktionsstöd, individ- och familjeomsorg samt Statens institutionsstyrelse.

Missförhållanden definieras som situationer där en handling eller brist på handling medför risker eller negativa konsekvenser för enskildas hälsa, säkerhet eller trygghet. Exempel är bristande omsorg, övergrepp (fysiska eller ekonomiska), kränkande bemötande eller bristande rutiner.

Lex Sarah är också ett verktyg för lärande i organisationen. Genom att ge en tydlig struktur för rapportering och uppföljning kan verksamheten identifiera problem, rätta till dem och dra lärdom av misstag.

Under första halvåret har verksamheten mottagit och utrett 7 stycken rapporter. De flesta avser bemötande och har följts upp med utbildning och reflektion i personalgruppen.

2025-09-09

KS/2025:30

§ 58

Sektorchefens information

Utskottet för omsorgs beslut

Utskottet för omsorg beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Utskottet får information om aktuella händelser i sektorn;

- Kaprifolgården har sagt upp sitt intraprenad-avtal, vilket innebär att det upphör till årsskiftet.
- Uppföljning av sommaren. Sommaren har överlag fungerat bra, och det har varit ett gott samarbete mellan grupper och verksamheter att fördela de resurser som funnits tillgängliga.
- Under vecka 38 bjuder Socialstyrelsen in till en temavecka om hur socialtjänsten kan bli mer tillgänglig med olika webinarier, och en av dagarna kommer en handläggare från vår organisation att medverka. Fullständigt program samt länkar till sändningar hittar du här [Temavecka om en lätt tillgänglig socialtjänst](#)
- För att stärka beredskapen kommer reservkraftverk installeras på Ängsviken, Kaprifol och Strandgården. Finansiering för detta har beviljats från Länsstyrelsen.
- På Fyrklövern har en ombyggnation genomförts, vilket innebär att det nu finns ett omklädningsrum även för män, något som tidigare saknades.
- Ombyggnation på S. Strandvägen 19 börjar denna vecka.
- Sektorchef ger en kort rapport om hälsotalen i våra verksamheter. Sektor omsorg har under perioden januari-juli en sjukfrånvaro på 11,4% jämfört med samma period förra året då var siffran 11,9%.
- Ny MAS, Ida Oskarsson, är anställd och jobbar nu heltid. Ny digitaliseringssamordnare är Birgitta Gardshol.
- Kompetensutveckling. Alla chefer i kommunen får en utbildning om Våld i nära relationer, dessutom pågår utbildningar i lågaffektivt bemötande, stärk ditt ledarskap, leda utan att vara chef, vård- och omsorgsprogrammet samt språkutvecklingsutbildning.

2025-09-09

KS/2025:31

§ 59

Ordförandens information

Utskottet för omsorgs beslut

Ingen information att delge utskottet.